
БЕЗ БАР'ЄРІВ: ОСВІТНІ СЕРІАЛИ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Інформаційний навігатор

У 2026 році Національний тиждень безбар'єрності в Україні проходить з 25 по 31 травня.

Це щорічна інформаційна кампанія, покликана формувати культуру поваги, сприяти усуненню фізичних, цифрових та суспільних бар'єрів і забезпеченню рівних можливостей для всіх громадян.

Головна мета ініціативи – привернути увагу до створення середовища без стереотипів та обмежень, у якому враховані потреби кожної людини.

Ключові напрями та цілі:

- Фізична безбар'єрність – створення зручного та доступного простору для людей з інвалідністю й маломобільних груп населення.
- Суспільна та громадянська безбар'єрність – забезпечення рівних прав і можливостей для участі в житті громади.
- Економічна безбар'єрність – рівний доступ до працевлаштування, професійного розвитку та фінансових ресурсів.
- Цифрова та інформаційна безбар'єрність – доступність інформації, онлайн-сервісів та цифрового середовища для кожного.

У цій тематичній вебдобріці представлені освітні продукти Національної едьютейнмент-платформи актуальних знань та навичок «Дія.Освіта»¹. Тут зібрано практичні інструменти для розвитку безбар'єрності: освітні серіали, гайди, симулятори та практичні посібники, створені в межах ініціативи першої леді України Олени Зеленської «Без бар'єрів».

---

¹ **Дія. Освіта** : Нац. едьютейнмент-платформа. Дата оновлення: 2024. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/>. (дата звернення: 11.05.2026).

Ініціатива «Без бар'єрів» формує бачення суспільства рівних можливостей – без обмежень і дискримінації, де кожна людина має доступ до освіти, праці, пересування, сервісів, спілкування, культурного життя та самореалізації².

Шлях до безбар'єрності починається з простих, але важливих речей: усвідомлення, що всі люди різні, але рівні; поваги до досвіду й потреб кожного; коректної та чуйної комунікації без упереджень і стереотипів. Саме цим темам присвячено більшість матеріалів представленої добірки.

ОСВІТНІ ПРОДУКТИ: СЕРІАЛИ, СИМУЛЯТОРИ, ГАЙДИ

«Держава без бар'єрів»

Серіал присвячений формуванню інклюзивної державної політики та розвитку безбар'єрного середовища у сфері публічного управління.

Під час перегляду можна дізнатися про основні принципи безбар'єрності, навчитися коректної комунікації з людьми з інвалідністю, ознайомитися з підходами до створення доступних державних і муніципальних сервісів, а також способами подолання стереотипів та дискримінації.

Безбар'єрність – це не лише доступний простір, а й культура взаємоповаги, сучасні правила та відповідальна політика.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/barrier-free-government?utm_source=chatgpt.com

«Безбар'єрна грамотність»

Серіал допомагає переосмислити ставлення до інклюзивності та зрозуміти, що справжні бар'єри часто виникають через стереотипи й упередження.

Курс знайомить із тим, як люди з порушеннями зору, слуху чи моторики користуються цифровими технологіями, інтернетом і міським простором. Глядачі отримують практичні поради щодо толерантної взаємодії та інклюзивної комунікації.

Світ має бути відкритим і доступним для всіх!

https://osvita.diia.gov.ua/courses/barrier-free-literacy?utm_source=chatgpt.com

---

² Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : [розпорядження Кабінету Міністрів України № 366-2021-р від 14.04.2021 р.] // Верховна Рада України : сайт. Дата оприлюднення: 14.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>. (дата звернення: 11.05.2026).

«Вебдоступність»

Серіал присвячений створенню доступного цифрового середовища відповідно до міжнародних стандартів WCAG.

У курсі детально розглядаються принципи адаптації вебсторінок, мобільних застосунків та електронних документів для людей із порушеннями зору, моторики чи когнітивними особливостями.

Експерти пояснюють, як працюють скрінрідери, як правильно організувати навігацію, адаптувати мультимедіа, налаштовувати кольори та контрастність, а також створювати зрозумілі тексти й структуру сайтів.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/vebdostupnist?utm_source=chatgpt.com

«Цифрові технології для людей з інвалідністю»

Серіал знайомить із цифровими інструментами, що допомагають людям з інвалідністю користуватися інтернетом, гаджетами та сучасними онлайн-сервісами.

Учасники дізнаються про спеціальні можливості смартфонів і комп'ютерів, додатки для озвучування тексту, дистанційного навчання, комунікації та доступу до цифрових послуг.

Технології відкривають нові можливості для навчання, спілкування та повноцінної участі в суспільному житті.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-for-persons-with-disabilities?utm_source=chatgpt.com

«Публічна служба без бар'єрів»

Серіал розкриває принципи створення доступної та інклюзивної публічної служби.

Курс охоплює фізичну, цифрову, інформаційну та суспільну безбар'єрність, навчає оцінювати доступність установ, створювати зрозумілі інформаційні матеріали, впроваджувати інклюзивну культуру в колективах та застосовувати принципи безбар'єрності у щоденній роботі.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/public-service-without-barriers?utm_source=chatgpt.com

Цифрограм з питань безбар'єрності для публічних службовців

Тест для оцінювання знань і компетентностей у сфері безбар'єрності, що поєднує теоретичні запитання та практичні кейси.

<https://osvita.diia.gov.ua/tests/digigram-on-barrier-free-for-public-servants>

«Залученість і доступність у роботі Національної поліції України»

Серіал присвячений розвитку навичок чутливої комунікації та забезпеченню доступності у роботі правоохоронних органів.

У чотирьох серіях розглядаються питання професійної етики, взаємодії з людьми з різними потребами, використання коректної мови та створення безпечного середовища без дискримінації.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/inclusion-and-accessibility-in-the-work-of-the-national-police-of-ukraine?utm_source=chatgpt.com

«Безбар'єрність у галузі гостинності»

Серіал допомагає представникам туристичної та готельної сфери створювати доступний і комфортний простір для всіх відвідувачів.

Курс висвітлює питання архітектурної доступності, інклюзивного дозвілля, коректної взаємодії з людьми з інвалідністю та проведення екскурсій для людей із посттравматичним стресовим розладом.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/accessibility-in-the-field-of-hospitality?utm_source=chatgpt.com

«Гендерна рівність та соціальна інклюзія в комунікаціях»

Серіал присвячений принципам інклюзивної та гендерно чутливої комунікації.

Курс містить практичні рекомендації для представників медіа, державних установ, освітньої сфери та комунікаційних команд щодо формування мови без дискримінації та стереотипів.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/gender-equality-and-social-inclusion-in-communication?utm_source=chatgpt.com

«Інклюзивна молодіжна робота»

Серіал поєднує теоретичні знання та практичні інструменти для створення доступних молодіжних просторів і програм.

У курсі йдеться про архітектурну доступність, безбар'єрну комунікацію, залучення молоді з інвалідністю та формування безпечного й відкритого середовища для всіх.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/inclusive-youth-work?utm_source=chatgpt.com

«Люди з досвідом війни. Гідність. Взаємодія»

Серіал навчає коректної та поважної взаємодії з ветеранами, ветеранками та військовими.

Під час перегляду можна дізнатися про особливості спілкування, психологічні реакції людей із бойовим досвідом, правила підтримки та важливість дотримання особистих кордонів.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/people-with-war-experience-dignity-interaction?utm_source=chatgpt.com

Симулятор «Люди з досвідом війни. Гідність. Взаємодія»

Інтерактивний симулятор моделює життєві ситуації та допомагає навчитися коректної взаємодії з людьми, які мають бойовий досвід.

Можна обирати варіанти поведінки та отримувати практичні рекомендації щодо чутливої комунікації.

https://osvita.diia.gov.ua/simulators/people-with-war-experience-dignity-interaction-sign-language?utm_source=chatgpt.com

Гайд «Розуміння потреб та особливості працевлаштування особи з ампутацією кінцівки»

Практичний посібник для роботодавців та колективів щодо створення комфортних умов праці для людей з ампутацією кінцівок.

https://osvita.diia.gov.ua/guides/rozuminnia-potreb-ta-osoblyvosti-pratsevlashtuvannia-osoby-z-amputatsiieiu-kintsivky?utm_source=chatgpt.com

«Адаптивні тренування»

Практичний освітній серіал про безпечні фізичні тренування після ампутацій та важких травм.

У курсі представлені вправи для людей з різними типами ампутацій, користувачів крісел колісних та тих, хто проходить шлях відновлення після поранень.

https://osvita.diia.gov.ua/courses/adaptive-training?utm_source=chatgpt.com

ІНСТРУМЕНТИ ТА КОРИСНІ РЕСУРСИ

«Довідник безбар'єрності»

Гід із коректної та толерантної комунікації, що містить словник безбар'єрної мови та практичні рекомендації.

https://bf.in.ua/?utm_source=chatgpt.com

«Гайд безбар'єрних подій»

Практичні поради щодо організації доступних онлайн- та офлайн-заходів.

https://bbu.org.ua/gaid-bezbar-iernih-podii/?utm_source=chatgpt.com

«Альбом безбар'єрних рішень»

Практичний посібник із проектування доступних просторів та архітектурних рішень.

https://bbu.org.ua/pershii-rozdil-albomu-bezbar-iernih-rishen-2/?utm_source=chatgpt.com

«Бізнес без бар'єрів»

Платформа з практичними кейсами впровадження безбар'єрності у сфері бізнесу.

https://business.diia.gov.ua/initiative/biznes-bez-bareriv?utm_source=chatgpt.com

Застосунок Digital Inclusion

Україномовний застосунок для розвитку мовлення, комунікації, соціалізації та творчості людей із мовленнєвими порушеннями.

Ресурс стане корисним для фахівців освіти, психологів, логопедів, соціальних працівників, родин та всіх, хто працює у сфері інклюзії.

https://osvita.diia.gov.ua/guides/digital-inclusion?utm_source=chatgpt.com

Таким чином, безбар'єрність – це не лише про архітектурну доступність чи цифрові сервіси. Передусім це про повагу до людини, рівні можливості, гідність і право кожного бути почутим, залученим та активним учасником суспільного життя.

Представлена добірка освітніх серіалів, симуляторів, гайдів і практичних ресурсів допомагає краще зрозуміти принципи інклюзії, навчитися коректної комунікації, подолати упередження та зробити власний простір – професійний, освітній чи громадський – більш відкритим і доступним для всіх.

Формування безбар'єрного середовища починається з обізнаності, небайдужості та готовності до змін. Саме тому такі освітні продукти є важливим кроком до створення суспільства, у якому різноманітність сприймається як цінність, а людина – як найвища пріоритетність.

БЕЗ БАР'ЄРІВ: ОСВІТНІ СЕРІАЛИ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ [Текст] : інформ. навігатор / Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одес. облдержадмін., Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. С. Грушевського, Наук.-метод. від. ; [підгот. О. А. Булгакова ; комп'ют. набір О. А. Булгакова ; заг. редагування О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2026. – 8 с. – 15x21,5. – 40 прим.: б. ц.

© ООУНБ ім. М. С. Грушевського, 2026

© Булгакова О. А., підгот., 2026

Зам. № 25 від 14.05.2026 р.